

Mijn eerste stap

Karel de Waele

Editie Renaat J.G.A.A. Gaspar

bron

Karel de Waele, *Mijn eerste stap* (ed. Renaat J.G.A.A. Gaspar). Niet eerder verschenen, 2020

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/wael008mijn02_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Voor 't Vaderland!

Muziek van Polijdoor Lecocq Vermoedelijk was deze Polijdoor Lecocq omstreeks 1862 een musicus in Sinaai en bevriend met Karel de Waele. Wellicht mag hij geïdentificeerd worden met de Polydore Lecocq die in 1899 (dus op betrekkelijk hoge leeftijd) een brouwerij in genoemd dorp oprichtte, welke tot 1943 bestaan heeft. Of was die brouwer een naamgenoot – mogelijk zelfs een zoon – van de musicus?

Voor 't Vaderland! Voor 't Vaderland
 Zy thands mijn lier gesnaard.
 Geen schatten zijn mij meerder waard;
 Het is mijn duurst kleinood op aard',
 – Mijn aangekleefde pand:
 O Vaderland, mijn Vaderland!

Voor 't Vaderland! Voor 't Vaderland
 Strijd ik met koenen moed;
 Verpand ik lijf en have en goed,
 Vergiet ik zelfs mijn laatste bloed;
 Houd ik toch moedig stand,
 O Vaderland, mijn Vaderland!

Voor 't Vaderland! Voor 't Vaderland
 Verhef ik mijne stem;
 Zing ik met fieren moed en klem,
 En stuur ik eene beê tot Hem
 Met saamgevouwen hand.
 O Vaderland, mijn Vaderland!

Aan 't Vaderland! Aan 't Vaderland
 Zij nog mijn laatste groet;
 Als ik deze aarde ontstijgen moet,
 Natuur haar tol betalen doet,
 Roep ik aan 's graven rand:
 O Vaderland! Lief Vaderland!

Aan de nagedachtenis van den Vaderlandschen dichter Van Duyse.

Hoe onvermoeid bewerkte uw veder
 't Ontvoogden van de Moedertaal!
 (P. VAN DUYSE *op Jacob van Maarlant.*)

Gewijde Poëzij, wil in mijn binnen dalen!
 Ontwing mijn hart een lied, den grooten man ter eer.
 O Goddelijke gaaf, zend uwe vuurge stralen
 Op mij, een ijvervol doch zwakke zanger neêr.
 Ontzeg me uw bijstand niet, daar ik VAN DUYSE huldig,
 Hij viel op 't letterveld, de veder in de hand;
 De Vlaming is hem roem en eer en achting schuldig:
 Hij was de Flonkerstar van 't Dietsche Vaderland!

Der Franken adelaar, ontvederd en verslagen,
 Verliet vol schande en haat der Belgen dierbren grond;
 De Belg, die eindelijk de vrijheid wedervond,
 Zag nu met vreugde een tijd van vrede en heil opdagen.
 Het vaderland was rustig, stil.
 Geen grievend noodgegil
 Ontglipte nog het hart. Na jaren wee en klagen
 Verscheen de blijde dag,
 Dat men den handel bloeijen zag
 En Nederland hersteld, in langgewenschte vrijheid.
 De Bloedhond, nu gevloekt door hen, die hem met blijheid
 En lofgestreel omgaven;
 Die hij, op zijnen wenk, als 't slavend ros deed draven,
 Boette op een steile rots zijn schrikbre gruweldaân;
 En eindelijk, na jaren vrees en hope,
 Brak voor het lang, zoo wreed verdrukte Europe
 De tijd van vrede en rust weêr aan.

Maar ach! 't hier ingeworteld Fransch
 Bleef voort de Vlaamsche spraak verdrukken;
 Ja, Maarlants tale moest althands
 Voor die der Gaulers nederbukken!
 En Vlaandrens tale wreed verbasterd,
 Verdrukt, bespot, gehoond, gelasterd,
 Was 't Dietsche van voorheen niet meer.
 Haar blonde Maagd lag droef te treuren,
 Zij kan het hoofd niet meer opbeuren
 En strekt zich afgemat, op 't duffe ziekbed neer.

Het volk, verdoold in schandenacht,
 Vergat zijn roemrijke verleden,
 Verslaafde zich aan zuiderpracht,
 Aan Fransche taal en Fransche zeden!
 Daar waar, én Lei én Dender stroomen,
 Aan Durmes welige oeverzooenen,
 Of aan der Schelde reuzenvloed,
 Werd 't krachtig Dietsch bespot, verslagen,
 En moest gedwee dien hoon verdragen
 Gelijk een slaaf de zweep zijns meesters lijden moet.

Maar zie, de Geest des Vaderlands
 Kon langer zulks niet meer gedoogen.
 Hij daalde op aarde; een heldre glans
 Verzelde Hem van uit den hoogen.
 'Ondankbaar Volk!' riep hij in woede,
 'Heeft niet genoeg des dvinglands roede
 Al wat u heilig was verplet?
 Laat ge u weêr 't vreemde juk oproeijen?
 Verlangt ge weêr de slavenboeijen,
 Door 's Vaders trouwen moed zoo juichende verplet?

Ja, Vlaming, eertijds machtig – groot,
 Die, vaardig waar de nood ook schalde,
 Het schild fier uwen vijand bood;
 Waar is die moed waar ge eens op bralde?
 Waar is het kroost der Artevelden,
 – Dier landgetrouwe burgerhelden
 – Dier Vlamen uit de stalen eeuw?
 En 's Breidels? Eens de schrik der Gallen,
 Wanneer de Lelievaan moest vallen
 Voor 't vreeslijk brullen van den zwarten Vlaamschen Leeuw!

En zoudt gij nu, zoo laf als boos,
 Uwe eigne taal en roem vergeten
 En kruipend zwoegen voor het loos
 Gedrocht, nog vol van oude veeten?
 En zoudt gij nu zoo laag nog dalen
 Nu gij, na jaren hooploos dwalen,
 Eerst uwe vrijheid wedervond?
 Sla 't oog, verwaten kroost der Vaadren,
 Op vroegere eeuw! uw val zal naadren
 Zoo gij verloochnen blijft uw Taal en Moedergrond!'

Aldus de Geest. Op wicken, blank
 Als sneeuw, vloog hij naar boven heenen...
 Maar neen, de dag van ondergang
 Was nog niet aan de kim verschenen.
 Een zalig Drietal¹trad hervoren,
 Hunn' stem klonk daverend in de ooren
 Gelijk 't bazuin des oordeelsdag,
 En 't Vlaamsche volk, beschaamd, ontwaakte
 En diep bedroeft en spijtig, slaakte
 Een zucht, bij 't zien hoe laag het reeds gevallen lag.

Te luttel tijde mogt dit koor
 Zijn stem op Vlaandrens boôm doen schallen;
 Na onvermoeide strijden voor
 De Moedertaal, zoo diep vervallen.

1 Willems, Ledeganck en Van Duyse.

De Heere zond een' glansend Engel
 En sprak: 'Haal Willems, hij vermengel'
 Zijn' zoete stem in 't hemelsch lied!'
 En hij, door d'Engel heengedragen,
 Scheen dan nog vuriglijk te vagen:
 'Verlaat, algoede God, mijn duurbaar Vlaandren niet!'

En ook zoo moest de Gentsche zwaan,
 De groote Ledeganck, verdwijnen;
 Die domheid wou in kluisters slaan
 En eeuwig haren trots doen kwijnen.
 Maar ach! hij ook, hij moest ten hoogen
 Bij Willems, boven starrenbogen
 En zetelt nu in 's Heeren woon;
 Nu laat hij in de Serafkooren
 Zijn honigzoete stemme hooren,
 En slaat de gouden harp voor 's Allerhoogsten troon.

Nog één bleef er een tijd gespaard:
 Hij moest het Dietsch ten kamper strekken;
 Met vuur'ge dichterzucht gepaard
 Wist hij de bastaardij te ontdekken
 En toog vol moed ten heilgen strijde,
 Daar hij zijn lier getrouwig wijdde
 Der schoone zending van het goed.
 VAN DUYSE! Vlaandrens roem en luister,
 Ge ontrukte 't aan den ruwheidskluister,
 Gewapend met uw lier, vol koenen heldenmoed.

Wie leest verrukkend niet zijn vaderlandsche zangen?
 Wiens harte trilt niet voor zoo'n zoete melodij?
 Wie voelt zich niet den boezem prangen?
 Wie blijft niet aan die toonen hangen,
 Zoo vol gevoel en kracht, zoo vol van harmonij?

Nu zingt hij, schokkend en vervoerend,
 En dringt in 't binnenst van het hart;
 Dan weder, zacht en zielontroerend,
 Maalt hij de foltring af der wrangste zielesmart,
 Of brult, verschrikkelijk als een donder,
 Wanneer hij zonder
 Bevreesd gemoed, de roê der volksverdruckers tart.

Hoe krachtig, schetst hij ons de moedige Artevelden,
 Hun onverschrokkenheid als dappere oorlogshelden,
 Als offers van den haat, geslagt voor 't Vaderland,
 Wijn nog hun laatste zucht voor 's volleks welzijn brandd'?
 Hoe manlijk schetst hij Tell, de koene held der Zwitsers?
 Hoe fel verdoemt hij niet de list der Volksophitsers?
 En dan zijn zwanenzang? O ja, dit's Godentaal,
 Verheven door vernuft en dichterlijken praal!
 Hy rukt het zwarte floers der weggevloten tijden
 En doet zijn vaste geest die duisternis inglijden,
 En toont de wereld, wie, en wat voor een verstand
 Van Maarlant is geweest. Hij wil met dankbaar hand,
 Des dichters nagedacht met lauwerkransen sieren,
 En hem met recht als aller dichtren Vader vieren;
 Maar, wijn, vol ijverzucht, zijn toon zich hoog verheft
 En 's Vlamings boezem, als van heilige ontroering, treft,
 Sprak eene zachte stem: 'Uw star is uitgeschenen,
 Kom, dichter, om uw loon, naar hooger sfeere henen
 En leg in stille vreê, de Dietsche harpe neêr.'
 Hij zeeg ontroerd ten gronde en was op aard' niet meer!
 Zijn ziel vloog naar omhoog, bij zijn ontelbre vrienden,
 Die hem op 't ondermaansch met englenliefde minden,
 En hem reeds langen tijd in de eindelooze baan
 Van 't onbegrijpelijk, waren vooruitgegaan!
 Hij was niet meer, de bard, des Vlamings roem en glorie!
 Doch, zijnen naam leeft voort in 's lands getrouw' historie,
 Waar 't goddelijk Genie hem eeuwig heeft gebracht:
 O ja, VAN DUYSE, uw naam leeft tot in 't verst geslacht!

1860 JANUARIUS.

Bij de onthulling van het Borstbeeld van Philip Verheijen te Verrebroeck, 24 oogst 1862.

Wat doet mijn jeugdig hart van dichterzucht ontbranden?
 Wat feest, o Verrebroeck, is op uw grond voorhanden?
 'k Zie u bevlagd, bekroond met bloemen en festoen;
 Van in het rijkste huis tot in de laagste standen,
 Is aller hart verheugd en wil elk 't zijne doen.

O ja, het is hier feest: men komt hier hulde brengen;
 Op 's Vaderlands altaar een plechtig offer plengen
 Aan Hem, die zijn bestaan het menschedom heeft gewijid.
 Juicht, volken! speelt muziek! wilt uwe toonen mengen:
 Het geldt VERHEYEN'S beeld, de glorie van zijn tijd!

Gelijk somtijds, na harde en huilende onweêrsbuijen,
 Een heldre middagzon – een windjen uit het zuijen
 Het wreed geteisterd land, als 't ware helpen wou,
 En door een zoet gesuis in voorgen staat opruijen,
 Opdat na aaklig weêr, het zich verkoestren zou,

Zoo trad VERHEYEN op. – Van ijver opgetogen
 Zag hij op 't lijdend volk met medelijdende oogen;
 Was hij, in vroeger tijd, een herder van het vee,
 Nu was hij – fier op arendswieken voortgevlogen
 In het beheer der kunst, – een stelper van het wee.

Hij trad de kunstbaan in, op 't voetspoor der Vesalen,
 Dra zag m'een parel meer aan Belgie's kunstkroon pralen,
 Zijn vaste geest drong stout in 't diepste der Natuur....
 Wat wil ik, jonge bard, VERHEIJEN'S luister malen?
 Daarvoor bezit mijn geest noch kracht, noch dichtervuur.

VERHEIJEN, roemrijk kind der schoone Waassche streken!
 Hier in dit needrig dorpje, aan zijne zilvren beken,
 Ontvouwde zich voor U het eerst der menschen smart;
 Gij moest een toevlucht zijn, en – heeft het niet gebleken –
 Had er ooit sterveling een eedler grootscher hart?

Doorgrondde er iemand meer de menschelijke harten –
 Het heimwee, zielepijn en duizend andre smarten?
 Betrad een spreker ooit wel Leuven's preëkgestoelt'
 Die 't dwaze bijgeloof zoo vuriglijk dierf tarten –
 Die 's menschen grievend leed zoo treffend had gevoeld?

Want neen, hij was geen zoon, geen kind der hupsche weelde;
 Wen hij nog aan de borst van zijne moeder speelde
 Was reeds zijn lot bestemd, voorwaar een harde taak!
 Maar God, die PHILIPS met een edel hart bedeelde,
 Bespaarde 't jeugdig kind tot veel verheev'ner zaak.

Is 't waarheid? Wie kan 't grootsche feit gelooven?
 VERHEIJEN is Primus ter hoogeschool van Loven!
 De Faam bazuint zijn roem door gansch het vaste land;
 Hij streeft zijn makkers al in wetenschap te boven
 En heft zich door de kunst tot d'eersten adelstand.

Wat zeg ik, adelstand? Hij was veel meer dan edel,
 Niet door geboorte, maar omgaf hem niet den schedel
 Met groenend lauwerloof, hem, needrig boerenzoon?
 De Menestrel des tijds bespeelde zijne vedel
 En zong VERHEIJEN'S lof in Nederduitsche schoon

Treed hooger op, PHILIPS! veel hooger nog verheven!
Hij wil in 't hooger perk nog ver en verder streven,
Tot dat hij eindelijk als Rektor is benoemd.
Gewis de schoonste roem in 's menschen vluchtig leven;
Gewis de schoonste tuil die er op aarde bloemt.

Roemt Griekenland met recht op Hippocrates gaven,
Blijft Frankerijk den roem des grooten MerijBedoeld moet zijn: Prosper Mérimée (1803-1870).
staven,
Roemt 't nijvrig Engeland op Bijron's dichterkroon,
En Zwitserland op Tell, de held der dappre braven
Mijn Vaderland roemt fier op zijnen Waasschen zoon!

Treedt, Vaderlanders, eens het kerkhof op van Loven,
Zoekt naar Verheijen's graf. Kunt gij het wel gelooven?
Geen marmer toont het U! Daar ergens onder 't gras –
Hoewel dit niets kan van zijn eedlen glans verdooven, –
Daar rust de groote man! daar rust zijn duurzame asch!

Juicht, Belgen, juicht! Hij is vergetelheid ontklommen,
Hij pronkt op zijnen troon, ver boven vorstendommen
In 't needrig dorpje waar hem 't daglicht eerst begloord',
En zweeft zijn reine ziel, in 's hemels zaalge drommen,
Zijn naam, zijn faam, zijn roem leeft door alle eeuwen voort!

OOGSTMAAND 1862.

Verbroedering van Zuid- en Noord-Nederland. Zangstuk

Willem van Oranje.

Recitatief.

Wat 's dat? Wat zie ik hier op Neêrlands grond?
Een grenspaal! Nederland gescheiden!!
Moest u zulk schriklijk lot, o Vaderland, verbeiden?
En moest de wreede stond,
Die u als machtig volk verslond,
U nog 't gevoel van Broedermin ontrooven?
O neen! O neen! dit kan ik niet gelooven.

REI VAN BELGEN.

Broeders, Bataven,
Zijn wij weêrom;
Wij zullen 't staven
Leven als braven,
Broeders, Bataven,
Zijn wij weêrom!

REI VAN NOORD-NEDERLANDERS.

Broeders, o Belgen,
Zijn wij weêrom;
Nimmer verdelgen
Dappere telgen;
Broeders, o Belgen,
Zijn wij weêrom!

Willem van Oranje.

Wat treft mij 't oor? O ja 't is waarheid!
Nog doolt het Neêrlandsch volk niet in den nacht der naarheid;
Nog blinkt verlichtingstar in heldervolle klaarheid;
Nog buigt het niet voor dwinglandij!
Dit doet me een traan van vreugde ontwellen,
Ik voel mijn boezem fier van hoogmoed zwellen:
Ja, Neêrland is nog groot en vrij.

Aria.

O Nederland, o Belgenland,
 O ja, gij zijt nog groot en vrij;
 Hoe klein ook in der statenband
 Gij gruwt voor 't monster: 'Dwinglandij.'
 Gij mint uw Vorsten, trouw en teêr,
 Veracht de duivelsche oorlogspeer
 En wenscht niet dan geluk en vreê,
 De handel brengt u rijkdom aan
 Langs watervloed en ijsren baan:
 De goede God is Neêrland mêe.

Wat wil de tweedracht, – 't vuig gediert',
 Dat steeds naar onmin smachtend tiert –
 Éen Nederland verdeeld?
 O neen, de Belg en Bat, verbroederd,
 Zijn met het vredevocht gevoederd
 En de oude veeten zijn geheeld.

Rei van Belgen en Nederlanders

Heeft een onweêr ons gescheiden
 Leefden wij in vijandschap,
 Nu moet vriendschap ons geleiden,
 Dat ze ons juichend tegenklapp';
 Broeders, slaan wij hand in handen,
 Vlechten wij de vredebanden,
 Leven wij verbroederd voort;
 Dan, zij Willems¹ geest bevredigd
 En de ware vreê beëdigd:
 Leve, leve Zuid en Noord!

1 Willem de Zwijger, te Delft door Balthazar Geeraard vermoord.

Bijeenkomst der koningen Willem III en Leopold I.

REI VAN BELGEN.

Het Neêrlands nationaal lied.

REI VAN NEDERLANDERS.

*Het Belgisch nationaal lied.***Koning Willem.**

Ik druk, o Vorst der dappre Belgen,
 Met trouwe vriendschap u de hand;
 Men moet dien ouden haat verdelgen
 En Beilings kroost en Breijdels telgen
 Vereenigen in broederband.

Koning Leopold.

De tijden zijn voorbij voor Belgen en Bataven,
 Dat twist en bitse haat hun van elkandren scheidt;
 Nu moet een ware min 't geluk der volkren staven
 En strooijen 't heilrijk zaad, in volle liefdrijkheid.
 Ontvang, o Willem, hier den kus van vrede
 En ga de welvaart steeds het bloeiend Neêrland mede.

Rei van Belgen en Nederlanders.

Die langgewenschte stond is eindelijk vervold,
 Lang leve koning Willem!
 Lang leve Leopold!

Graaf Frederik de Mérode.

'k Vergoot met vreugd mijn edel bloed
 En offerde 't aan 't Vaderland;
 Ik sneuvelde met blij gemoed, –
 Ik sneuvelde voor 't Vaderland!
 Ik had een eeuwgen haat gezworen,
 Die haat is heden afgeleid;
 Ik zie de vredewimpel gloren,
 Wijn tweedracht er verpletterd leit.

Van Spyck.

Ik ook, ik offerde mijn leven
 Voor 't lief en duurbaar Vaderland,
 Ik wilde met genoeg sneven –
 Voor de eer van 't Vaderland!
 Bij vlammenbrakend buskruiddonder,
 Der Belgen vloek gemengd er onder,
 Ontsteeg mijn ziel het aardsche pleit.
 Nu hoor ik vredezingen heffen,
 Daar Bat en Belg te zamen treffen,
 Nu klinkt het woord 'Eendrachtigheid.'

De Mérode.

En thands zijn allen recht-gelukkig
 En trouw vereend in vriendschapband.

Van Spyck.

Geen bitse nijd, verwoedend-drukkig
 Schuilt zich in 't bloeiend Nederland.

De Mérode.

Het is een Paradijs nu weder;
 't Volk mint zijn grondwet, trouw en teeder,
 Nog niet zijn ouden stam ontaard.

Van Spyck.

O zoet, zoo'n schouwspel te bewondren!
 Van zijne lippen te doen dondren:
 De Belg en Bat zijn hunner vaadren waard!

Allen.

De Belg en Bat zijn hunner vaadren waard!

Slotzang.**Allen.**

Geen onmin mag blinken
 Bij 't glazen-rinkinken,
 Bij 't broederlijk drinken
 Van d'echt-vredewijn.
 De smarten gelenigd,
 De harten vereenigd
 Bij 't tarten der menigt',
 Die vijanden zouden van Nederland zijn.

Verheft uwe toonen,
 O dappere zonen
 En lieflijke schoonen
 Van Zuid en van Noord!
 En richt eene schrede
 Verlicht door de rede,
 Naar 't sticht van de vrede
 Bij 't juichen: lang leve het Zuid en het Noord!

1862.

Slaglied der oude Vlamingen.

Daar rukt met vreeselijk geschreeuw
De vijand op ons aan;
Wilt, makkers, wilt met vranke hart
Hem moedig tegengaan.

Komt op naar 't roemrijk eereveld;
Toont hem hoe dwaas het is
Den Vlaamschen Leeuw te tergen, net
Of hij gekluisterd is!

Komt op! toont aan de Lelievaan,
Aan Frankrijks laffen vorst,
Dat onder 't ruwe krijgerskleed
Nog klopt een vlaamsche borst;

Dat nog het zuiver vlaamsche bloed
In 's Vlamings aadren vloeit;
Dat onze lang verkropte haat
Met meerder woede gloeit.

Komt broeders, op! komt moedig op!
Het slagzwaard om de leên;
De strijdbijl aan de zijde vast
En naar den vijand heen!

Ginds schuilt hij aan de Groeningvliet;
Artois is aan zijn hoofd.
Komt, plonzen wij er hem in neêr....
De Lelievlag geroofd!

Dan zal het lieve Vaderland
Weêr vrij zijn als voorheen:
De Vlaamsche Leeuw mag niet geboeid
Neen, Vlaamsche broeders, neen!

Welaan, ontstijge onz' kloeke borst
In Vaderlandschen nood,
De trouwe leus van 't Vlaamsche volk:
'Verwinnen of de dood!'

Mijn lieve Drietal.

Er is een lieve Drietal
Dat mij zoo duurbaar is;
'k Ruil voor dit lieve Drietal
Geen koningskroon gewis.
De vrijheid, taal en Vaderland,
Zijn ieder mij een kostbaar pand.

De vrijheid is het eêlste
Wat men op aarde heeft,
Niets gaat het land te boven
Waar men in vrijheid leeft.
Ja, vrijheid, roem van 't Vaderland,
Gij blijft mij steeds een kostbaar pand.

De taal die ik beminne
Heet Vlaamsch met haren naam;
Wat andre men verheffe,
Zij blijft steeds vrij van blaam;
Het is de taal van 't Vlaanderland
En blijft mij steeds een kostbaar pand.

En U, mijn duurbaar Vlaandren,
U, min ik bovenal;
U blijft mijn liefde trouwig,
Onwrikbaar, sterk en pal.
Ja, Vlaanderen, mijn Vaderland,
Gij blijft me op aarde een duurbaar pand!

De stervende Grijsaard.

Treedt toe, mijn zonen, 'k wil een lied,
 Wellicht mijn laatste, zingen;
 Een laatste toon voor 't Vaderland
 Mijn matte borst ontwringen.
 Al zijn mijn haren sneeuwend wit,
 Reeds half verdoofd mijn blikken,
 Mijn levensbaan reeds t'eind gegaan....
 Wilt 't hoofd me een weinig schikken.

Toen ik nog jong was, lijk gij zijt,
 Toen heerschte hier geen ruste,
 't Was een gestage kamp en strijd,
 Wijl 't oorlogsvuur nooit bluschte.
 Ik zag zoo menig vorstenhoofd
 Het Vaderland benijen;
 En menig bloed'ge omwenteling:
 – 'k Zag zeven Dijnastijen!

Geleden is het reeds zoo lang,
 Maar 't staat nog in mijn harte,
 Hoe 't Fransche Sans-kulottenras
 Ons sloeg met ramp en smarte;
 O dan, dan stonden we allen op;
 Wij allen waren strijders
 En kampten met een moedig hart,
 Als 's Vaderlands bevrijders.

En toch, bezwijken moesten wij!...
 – Vergeeft mij deze tranen
 Die bij die droeve heugenis
 Zich langs mijn wangen banen; –
 Ons heiligst recht werd wreed verdrukt
 En schaamteloos versmaden,
 En wij, ontmoedigd, – mat gestreên,
 Met 't dwangjuk overladen.

Maar God, die 's boozen plannen plet,
 Zag op ons lijden neder,
 En na een wreede dwinglandij
 Verscheen de vrijheid weder.
 Maar ach! 't was niet van langen duur
 Onz' hope was slechts schimmig,
 En 't noodlot, ons goedgunstig eens,
 Werd weder boos en grimmig.

En ver van 't ouderlijke dak, –
 In Noord- en Zuiderlanden,
 Moest ik, gedwongene soldaat,
 Den vreemde 't lijf verpanden.
 O 't heugt mij nog, hoe lang geleên,
 Ja, 'k zie 't nog voor mijne oogen,
 'k Hoor nog den wreedden oorlogskreet:
 ‘Geen heul! geen mededoogen!’

Maar de afgod viel te Waterloo!
 Hoe waren we allen vreugdig.
 Verlost van alle ramp en druk
 Scheen ouderdom weêr jeugdig;
 Getuig het, fiere en koene Leeuw,
 Te Waterloo verheven,
 Getuig hoe gansch het Belgisch heir
 Woû voor zijn vrijheid sneven!

Getuig hoe nog de dwingeland
 Ons poogde te verleiden,
 Hoe hij door zijne listge tong
 Ons langs zijn kant woû leiden;
 Maar, neen! er steeg een felle kreet,
 Een grijzen van verachting:
 De Belg schenkt aan zijn wettig Vorst
 Gehoorzaamheid en achting.

En sedert dertig jaren nu,
 Voelt België verkwikking;
 Het laaft zich aan de vredebron;
 Geen onweêr huilt: 'Verschrikking!'
 Een grijze en wijze vredeheld
 Moet hier den scepeter zwieren,
 Hem, dien wij allen, – arm en rijk, –
 Als eenen Vader vieren.

Bidt, kindren, bidt den goeden God,
 Dat hij onz' goede koning,
 Nog langen tijde hier bewaar',
 Zijn trouwen dienst tot looning.
 Bidt God, dat ons lief Vaderland
 In voorspoed blijve groeijen;
 Bidt God, dat Vlaandrens taal vooral
 In Vlaandren blijve bloeijen.

Vaarwel, mijn zonen! Vaar, vaarwel,
 Mijn lieven Vaderlande!
 Voor U stortte ik mijn eigen bloed
 Als trouwige offerande.
 Vaarwel, en bloei in voorspoed voort,
 Dit zijn de laatste wenschen
 Die ik voor U op aarde doe...
 Mocht nooit uw roem verslenzen!'

.....

Des grijsaards blikken werden doof,
De stem bleef in zijn binnen,
Zijn aangezicht werd bleek en schoon
Als 't versch gewasschen linnen.
Zijn zonen knielden weenend neêr
Wijl ieder vader kuste,
En tot den Hemel steeg een beê
Voor 's grijsaards zieleruste.

Trouw en ontrouw

Ontrouw baart geen waar genoegen;
Trouw alléen geeft rust aan 't hart;
Ontrouw baart bij al uw zwoegen
U nog later druk en smart.

**Uitboezeming,
bij het beschouwen van Verheijens borstbeeld.**

Met recht op het arduin verheven
 Praalt Waaslands groote zoon.
 Wie zijn bestaan, zijn heele leven,
 Het menschdom heeft ten prijs gegeven,
 Heeft nu, na 't eindelooze streven,
 Geen recht op 't vaderlandsche loon?

Verheijen, neen, geen wolk van snoodheid
 Verduistert uwen glans van grootheid.
 Gij werktet steeds met noeste vlijt;
 Gij peildet in Nature's duister
 En kneldet domheid aan den kluister,
 Als prijs van uw gewonnen strijd,

Gij waart geen zoon, geen kind der weelde,
 Gij baaddet niet in pracht en goud;
 't Genie had u een schat vertrouwd
 Dien ze aan haar kindren nooit bedeelde.
 Gij waart dit nooit volprezen kind,
 Door 't Goddelijk genie verkoren;
 Gij moest der wetenschap behooren,
 Zoo trouw, zoo teêr, door u bemind.

Gij slaapt, gij rust in eeuwgen vrede,
Gij rust op Leuvens kerkhofgrond;
Waar is, waar is de treurge stond
Toen gij den Heer uw laatste bede
Zoo vreedzaam naar den hemel zond?
Gij rust, maar hoog, maar hoog verheven
Staet in het brons uw beeld te leven
Op uw geliefden moedergrond.

Met recht op het arduin verheven
Praalt Vlaandrens groote zoon.
Wie zijn bestaan, zijn heele leven,
Het menschdom heeft ten prijs gegeven,
Heeft die, na 't eindelooze streven,
Geen recht op 't vaderlandsche loon?

Het lied der Vlamingen.

Geen schooner streek dan 't lieve land
 Waarin wij zijn gevoed, geboren;
 Daar houden de oude zeden stand,
 Daar zien wij nog het vlaamsche gloren,
 Trots spijt
 En nijd.
 O ja, wij zijn echt Vlaamsche zonen
 En willen nooit de landtaal honen!

Ons brandt de borst van wrok en wraak,
 Als wij den vreemde hier zien pronken,
 – Den vreemde, die de vlaamsche zaak
 Misacht en ziet met vuurge lonken
 Van nijd
 En spijt.
 Doch wij, wij blijven Vlaamsche zonen
 En willen nooit de landtaal honen!

Was 't niet het Vlaamsch, in Breijdels eeuw,
 Het *Schild en Vriend*, – die schrikbre woorden, –
 Dat, met een dondrend wraakgeschreeuw,
 Het rot verdreef naar Frankrijks oorden,
 Trots nijd
 En spijt?
 Wij ook, wij zijn echt Vlaamsche zonen
 En zouden ons dit waardig toonen!

Ja, duurbaar is ons onze taal;
Voor haar zal elken Vlaming strijden.
En 't lauwergrœn der zegepraal
Is 't loon dat eens ons zal verblijden,
 Trots nijd
 En spijt!
Dan heffen wij, als Vlaamsche zonen,
Een lofzang aan in Dietsche toonen!

Ja, Vlâmen, broeders, moedig! toont
Dat gij u zelf niet wilt verraden,
Dat hier de bastaardschare troont
Met schande en smaad en vloek beladen,
 Trots nijd
 En spijt;
En blijven wij steeds Vlaamsche zonen
Dan zal de zege onz' trouwheid loonen!

Bedellied.

O Rijkaard, die in weelde leeft
En hebt al wat de wereld geeft,
 Geen winter kan u krenken;
Ach! zie, ik ben een arme man,
Die voor zijn kost niet werken kan;
 Ach, wil u mijns gedenken!

Terwijl gij aan uw tafel zit,
Denkt gij dat dan uw broeder bidt,
 Aan uwe deur in koude?
Maar neen! gij voelt de koude niet
Wen gij de lekkere spijs geniet,
 Die 'k in verbeelding schouwe.

Ach! Rijkaard, ach! heb deerenis;
Gij weet niet wat dat lijden is,
 – Mogt gij het nimmer smaken.
Maar, om de liefde toch van God,
Verzacht mijn droef ellendig lot,
 Wil mijnen honger staken!

Ach! zie, ik bibber van de kou,
Dat toch uw oog mij eens beschouw!
 Zie mijn halfnaakte leden!
Ik ben, als gij, van vleesch en bloed;
Ach! wist gij wat ik lijden moet,
 Ge aanhoordet mijne beden.

De Heer zal de liefdadigheid
Beloonen met de zaligheid,
Dit heeft hij zelf beleden;
Zoo gij uw armen broeder helpt,
Op aarde zijne tranen stelpt,
Zult gij zijn rijk intreden.

O Rijkaard, die in weelde leeft
En hebt al wat de wereld geeft,
Geen winter kan u krenken;
Ach! zie, ik ben een arme man
Die voor zijn kost nietwerken kan;
Ach! wil u mijns gedenken.

Liefdadigheid.

Opedragen aan de menschlievende Heeren inrigters en medewerkers van het te geven Muzijkfeest ten voordeele der St. Nikolaassche en Gentsche werklieden.

Liefdadigheid, wie schetst uw waarde naar behooren,
O telg, uit Sion's woon, op aarde neêrgedaald?
Die door de Algoede zelf, als reinste deugd verkoren,
Hier, op het aarderijk, als deugdvorstinne praat.

Door u wordt 't naakte kind, – dat, zwervend langs de straten,
Met halfgesmoorde stem, een' schamele aalmoes smeekt;
Nog door 't barbaarsche hart verstooten en verlaten! –
Geholpen, wijl ge 't nog zoo teederlijk toespreekt.

Ja, hoort uit heuren mond die nare weeklacht klinken!
Zij toont den rijken man zijn armen broeder aan;
Haar krachtge stemme doet hem Gods gebod gedenken;
Hoort hoe haar grievend woord stelt toch zoo menig traan.

Zij spreekt: 'Hier dwaalt een man, een ijverig huisvader,
Hij heeft geen werk en ook helaas! geen geld, geen brood!
Ziet zijn verbleekt gelaat: het krimpt van druk te gader,
Hij vergt van u wat heul, wat hulp in zijnen nood.

Hij is zijn dak ontvlucht: hij kon 't niet langer houden,
Hij zag zijn duurbaar kroost hem smeekend aan den voet;
Dit griede hem het hart; dit kon hij niet aanschouwen,
Ach! helpt den man die slechts uit nood thans beedlen moet.

Ziedaar die moeder met een wichtjen in hare armen,
 Het krijt en schreit zoo naar, van honger en van dorst;
 Zij ook, zij weent de vrouw op 't hartverscheurend karmen,
 En biedt het laving aan, maar 't vindt een...drooge borst.

En ginds, ginds treurt een maagd in vollen bloei des levens –
 Een pas ontloken roosje en reeds ter neêrgedrukt!
 Eens had zij werk en brood, en vergenoegen tevens,
 En nu hangt 't dwalend hoofd op heure borst gebukt.

Ach, helpt die arme maagd! waar kan haar armoê brengen?
 Wat's armoê toch wreed! en dan toch heeft zij brood,
 Dan toch! maar tot wat prijs?.. wilt hier uw' mildheid plengen,
 Redt de arme maget toch van zedelijken dood.

Ja, rijken, geeft, geeft veel; het is aen God slechts leenen;
 Geeft, eens vergeldt de Algoede u dit in hooger sfeer,
 O! 't is zoo zoet, zoo schoon, eens broeders smarten lenen;
 En broeders zijt gij al door Kristus, uwen Heer!'

II

Zoo spreekt Liefdadigheid, en Gij, menschlievend' Heeren,
 Geraakt tot in de ziel, geeft aan die stem gehoor;
 Gij wilt van 't werkloos volk de wreede ellende keeren,
 Dat door katoengebrek bestaan en brood verloor.

Zie burger en soldaat elkaâr de handen leenen,
 Vereend in één gedacht! Er heerscht geen bitsen nijd;
 Zij willen samen 't lot der arremen verkleenen,
 En ieder werkt om 't meest, en zamelt in met vlijt.

Gaat voort, gaat voort met moed, gij eedle menschevrienden!
 Uw werk dat is zoo eêl, zoo onafschetsbaar schoon,
 Der armen dank zult gij op aard' tot loning vinden;
 En ginds, in 't hemelsch koor, wacht u de eeuwige kroon,
 Die Kristus heeft beloofd aan die hunn' naasten minden,
 En dit is bovenal nog 't zoetste en 't schoonste loon!

17 WIEDEMAAND 1862.

Het Weesje.

Ik zwerve langs de straten,
Geen mensch ziet mij nog aan;
'k Ben wees en gansch verlaten
En zwerve langs de straten;
'k Tref nergens bijstand aan.

En eens, had ik een' moeder,
– Een vader mij zoo lief,
Een zusterkijn, een broeder,
Nu ben ik zonder moeder;
Ik had ze toch zoo lief!

Ik ben alléen op aarde!
Een weeske gansch alléen!
Ach! dat mijn zieltje vaarde,
Ginds verre boven aarde,
Daar ware ik niet alléen.

Dàar, vonde ik mijnen vader,
Dàar in des Heeren woon,
Met zusterkijn te gader,
Ja, Moeder, Broeder, Vader
Zijn al in Godes woon!

Daar vonde ik waar genoeg
En zoete hemelvreugd;
En hier, met al mijn zwoegen,
Heb ik rust noch genoeg,
En smaak noch heil noch vreugd.

O! mogte ik ginds reeds zweven,
Ginds waar de sterr'kens zijn;
Daar zou ik vrolijk leven,
Op blanke wiekjes zweven,
En vrij van 't aardsche zijn.

Bij den haard.

Wij waren eens aan 't praten,
In 't hoekje, bij den haard.
Zij wilde geerne weten
De smarten dezer aard,
Die 't meest den jongling foltren,
Die liefde in 't harte draagt
Ik sprak dan, half vertoorend,
Tot de aangebeden maagd:

‘De smarten die mijn boezem
Doen kwijnen van verdriet,
Zijn smarten, ontrouw meisje,
Die gij er zelf in giet;
Eens hadt gij trouw gezworen,
Hield niet uw woord gestand,
Maar ging ter feeste henen:
Een ander drukte uw hand!

Dit is mijn grootste lijden, –
Dit is mijn zuurst verdriet,
Neen, nooit zal ik vergeten
Dat gij mij eens verstiet!
Doch zij sprak weder zachtjes:
‘Welk is de zoetste vreugd
Die 's jonglings hart kan smaken
En zijne ziel verheugt?’

– Bestaat er wel een vreugde
Die meerder waarde heeft,
Dan als men trouw bemind wordt
En wederliefde geeft. . . .

– ‘Ach! Henderik, zoo sprak zij,
En viel mij aan den voet,
Vergeef het mij, ik zweer u
Gij zijt mijn liefste zoet!’

Zang van Vaderlandsche Meisjes.

Komt, vriendinnen, laat ons zingen,
't Duurbaar Vaderland ter eer,
Al zijn wij geen sterke mannen,
Enkel vrouwen zwak en teêr,
Mag onz' teeder slanke boezem
Niet in 't sterk harnas gegord,
Of geen helm het hoofd ons drukken:
Daarom, meisjes, niet gemord.

Wij, zoo even als de mannen,
Minnen 't lieve Vaderland.
Wij, zoo even als de mannen,
Stelden 't ranke lijf te pand'.
Sloeg ons oorlog met zijn rampen,
O, dan moedig streden wij,
Naast onz' vaders, naast onz' broeders,
Naast onz' teedren minnaars zij.

Wij, zoo even als de mannen,
 Minnen trouw en teêr onz' vorst;
 Voor onz' welbeminden koning
 Zwelt van liefde onz' jeugdige borst.
 Ja, wij minnen trouw dien wijze
 Voor al 't goede dat hij sticht;
 Zijn, – naast God – wij Belgies voorspoed
 Niet zijn wijs beleid verplicht?

Rechte Vlaamsche jongelingen,
 Sprekend 't zuiver krachtig Dietsch,
 Die de schoone taal van Vlaanderen,
 Niet aanzien als ijdel *niets*.
 Die alleén zijn onz' geliefden,
 Wijl ons hart naar 't hunne dorst:
 O voor zulke jongelingen
 Klopt der Vlaamsche meisjes borst!

Neen, wij zijn geen prille meisjes,
 Aan geen vreemden tooi verslaafd;
 Aan uitheemsche grilligheden
 Is geen Vlaamsche maagd verslaafd!
 Houw en trouw der moed'ren zeden!
 Houw en trouw der Dietsche taal!
 Zij de leus van 't vlaemsche meisje,
 Wat verbastring tiere en smaal!

De Vlaamsche Leeuw.

Ziet gij die fiere Leeuw op zijn verbrijdsde keten,
Geen dwang meer om het lijf, geen banden om 't geweten?
Ziet gij hem daar met roem en majesteit omstraald?
Dit 's onze vlaamsche Leeuw!
Bij donderend geschreeuw
Heeft hij na eeuwen strijd de zegepraal behaald.

Hoe 't bastaardrot ook tierde en schuimbekte van woede,
Hij hield het in bedwang', vertrad hun geeselroede,
En, zegevierend koen op 's adders vuigen hoon,
Bleef onze Vlaamsche Leeuw,
Bij 't dreunend vreugdgeschreeuw
Van 't moedig Vlaamsche volk, met fierheid op den troon.

Ja huilt en tiert en wringt, ontaarde bastaardkindren,
Gij zult door list, noch haat, ooit zijne macht vermindren!
Hem schut het vlaamsche volk met ondoordringbre borst.
Ziet onze vlaamsche Leeuw!
En 't juichend: 'Leev' geschreeuw
Ontstijgt het hart, tot spijt van wie hem lastren dorst.

En wee, wee hem die ooit zijn schepter aan durf randen!
De Leeuw toon' hem zijn' klauw en zijne scherpe tanden;
En bij de vreugdekreet van gansch het vlaamsche volk,
 Bij 't donderend geschreeuw
 Leve onze vlaamsche Leeuw!
Valt hij ontzield door ons in woede ontvlamden dolk.

Wat vlaming hier ook leev', voor fransche grilligheden,
Verslaafd aan franschen roem, en malle fransche zeden;
Hoe luid ook de arend poch, wij blijven steeds getrouw,
 Bij dreunend vreugdgeschreeuw,
 Aan onzen vlaamschen Leeuw.
Geen rechte vlaming die hem ooit verloochnen zou.

En bracht een onweêrswolk ons d'opgeblazen arend,
Den bliksem in den klauw en ramp en oorlog barend,
Hij viele doodgeknaald in zijne hooge vlucht:
 Bij 't dondrend vreugdgeschreeuw
 'Leve onze vlaamsche Leeuw!'
Hergaf men zijne romp den pestgen Zuiderlucht!

Lentelied.

De winter verdwenen,
De Lente verschenen,
 Wat zalige vreugd!
De bloempjes ontsluiten,
De takjes ontspruiten,
 In maagdelijke jeugd.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

De dauwdrop die perelt
Al kussend de wereld,
 Aurora daalt neêr
En doet hare stralen,
Verkwikkender pralen
 Op kruidjes zoo teêr.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

De vogelen zingen,
De lammeren springen
 Al hupplend dooreen;
Geen stem hoort men klagen,
Van lijden of plagen,
 Van smart of geweën.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

Al wat hier op aard is,
Al wat hier iets waard is,
 – 't Onredelijk dier,
Verheft zijne zangen
Met juublend verlangen
 Met dankend getier.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

't Viooltje, het wiegelt
En buigt zich en spiegelt
 Zijn koon in den vliet;
Terwijl het zijn lachjes,
Zoo teeder en zachtjes,
 Den wandelaar biedt.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

De tuinman ter heide,
De veeknaap ter weide,
 De boer op het land,
Verheffen met vreugde
Een lofzang in deugde
 Bij bloemen en plant'.
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

En zou dan de zanger,
Van liederen zwanger
Niet stemmen een lied,
Als heel de nature
In gloeienden vure
Den lofzang gebiedt?
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

O ja, ik wil zingen,
Een loflied ontwringen
Met vreugd aan mijn lier;
Ik tokkel de snaren,
O bloeitijd der jaren,
Voor u met *plezier!*
Lente, hoe schoon
Praalt uwe kroon!

Madeliefje.

Madeliefje, teeder bloempje,
O! wat zijt gij lief en schoon!
Hoe welriekend zijn uw geuren
En hoe prachtig uwe kroon,
Wen gij, in de lentedagen,
Door de werking der natuur,
Op uw stengel staet te bloeijen
Bij het koestrend zonnevuur?

Praalt ge wel met gouden glansen
Lijk de Lelie of de Tulp?
Neen, eenvoudig, zedig, lieflijk,
(Als een maagd uit 's werkmans stulp,)
Staat ge nederig te bloeijen
Wijl ge een zoeten geur verspreidt:
Zijt gij dan het zinnebeeld niet
Van de schoone nedrigheid?

Wen, gerukt van uwen stengel,
Door een teedre maagdenhand,
Gij in ruiker zijt vereenigd
Ter versiering van den wand;
Of, voor 't beeld der heilge Maget,
Tot een kransje zijt bereid:
Zijt ge dan het zinnebeeld niet
Van de schoone zuiverheid?

Wen gij, – bloeiend in de velden,
In het golvend malsche gras,
Aan de welige oeverzooenen
Van de beek of stillen plas,
Wordt geplukt door 's jonglingshanden
Die u aan zijn liefde biedt:
Zijt gij dan den zinnebeelde
Van de trouwe liefde niet?

En, wen 't meisje, u aanvaardend,
Hem een teedre kusje schenkt
En *Hij*, uit haar maagdenlonkjes
't Zaligste genoegten drenkt;
Zeg mij teeder Madeliefje,
Geurig lieflijk bloemekijn,
Moet gij ook den zinnebeelde
Niet der *teedre* liefde zijn?

De Nachtegaal.

Vogeltjen, uw lieve stemme
Dringt mij door en door 't gemoed.
O! wat zijn toch uwe zangen
Lieflijk, aangenaam en zoet,
Die gij, dartlend in de linden,
– Als een lofzang der Natuur –
In de velden doet weêrgalmen
Bij het eerste morgenduur.

Wen ge in edele verrukking,
Heel de Schepping wakker zingt,
En uw harmonisch geschuifel
Door het ruim der wolken dringt,
Ja, nog hooger opgevaren,
Stijgt tot aan de hemelsfeer;
Zingt gij dan den lof des Scheppers
En de grootheid van den Heer?

Looft gij Hem dan om zijn mildheid
Waar hij de aarde meê bedeeft?
Is het niet om zijne goedheid,
Vogel, dat ge zingt en kweelt?
Ja, voorzeker, lieve vogel,
Daarom is het dat gij zingt
En gij, dartlend in de boomen,
Op de groene twijgjes springt?

Maar nog zoeter zijn de toonen,
Krachtiger in melodij,
Wen gij, voor een teeder gaaiken
Zingt, gezeten aan haar zij;
Wen gij uwe minneklachte
Uitstort in een zoet geluid:
O! dan stijgen hemeltoonen,
Vogeltjen, uw bekjen uit!

Zing maar voort, o lieve zanger,
Klaagt uw smart, o vogelijn!
Eens toch zal de stond verschijnen,
Die genezen zal uw pijn;
Eens toch zult gij zaalge stonden
Slijten met een teedre bruid,
En, dan stijgen vreugdetoonen,
Vogeltjen, uw bekjen uit!

Lieve zanger, zoete vogel,
Zing, dit doet het hart zoo goed,
Spring en dartel in de boomen,
Kommerloos, met blij gemoed.
Maak uw nestjen in de hage,
Woon daar zalig en gerust,
Als ge eens het heil gesmaakt hebt
Dat men u als bruigom kust.

???

Wat schenkt de jeugd vermaak op aard'?

– Het bruine gerstenbier.

Wat is er meer dan bier wel waard?

– Een liefken vol van vier;

Een lieflijk, poeslig maagdelijn;

Kan er op aarde iets zoeter zijn?

Wat geeft den jongling moed en kracht,

En zaligheid in 't hart?

– Geen wulpsche leven, wulpsche pracht

Verknaagd door zielesmart:

Maar een gestadige arbeid

Geeft hartsgeneugt en zaligheid.

Wat is 't genoeg dezer aard',

Het hoogste, zoet genot,

't Geen alle vreugden samenpaart?

Welk is het zaligst lot?

– Een poeslig liefken, trouw gemeend,

Met u in huwlijksband vereend.

Polen.

Wie verf en olij zoekt, tot zulk een schilderije,
 Die menge stof met bloed.
 (VONDEL.)

Het vrijheidsvuur met heldre vonken
 Verlicht der Polen Moedergrond:
 Als dappren in 't geweer geklonken,
 Vereenigd in een eedverbond,
 Ziet Polen zijn heldhaftge mannen,
 Bezield met eedle vrijheidsplannen,
 Weërstaan der Russen dwinglandij,
 En als uit eenen enklen monde
 Klinkt daar de schoone leus in 't ronde:
 'De dood of onafhankelijk vrij!'

Vervolgd door opgehitste mannen
 Met heersch- en roofzucht in het hoofd,
 Het hart vervuld met wreede plannen
 En 't licht der rede er bij gedooft; –
 Vervolgd, zeg ik, door zulke drommen,
 Moest Polen slafelijk zich krommen,
 Ten allen kant door ramp bedreigd.
 Geen tijd van welvaart zag het dagen,
 Het werd geteisterd door de plagen
 Des Czars, hoe ook in schijn geneigd.

Daar schalt op eens het opstandteeken:
 ‘Op, zonen! Op! voor 't Vaderland!
 Het vrijheidswimpel uitgesteken;
 Ten strijde voor het Vaderland!
 Treedt toe, o koene en dappre braven,
 Te lang zijn wij der Russen slaven:
 Vrij zij het land! vrij zij zijn troon!
 Dan zullen wij bij 't zegevieren,
 Een vreugdgezang ten hemel stieren, –
 Een dankgebed God aangeboôn.’

Neen, Polen, 't wimpel niet gestreken,
 Maar juichende ten spits gehecht;
 O neen! als lafaards niet geweken,
 Ten strijde voor uw heiligst recht!
 Vereenigd, onbezweken dappren,
 Bij strijdgezang en standaardwappren,
 Weêrstaat gij trotsch den Noordergier;
 Te lang moest in Siberie's mijnen
 Het Poolsche volk onschuldig kwijnen,
 Bij zweepgeklets en vloekgetier.

Verbeelding! wil mijn drift beteuglen,
 Wat zie ik? Koziuscko's geest,
 Op blanke en donzen hemelvleuglen,
 Die Polens lotbestemming leest.
 Hoort toe, en buigt met diepen eerbied,
 Hij, die de Russen meermaals neêrstiet
 De groote Vaderlander spreekt:
 ‘'t Is tijd, o trouwe en dappre zonen,
 Dat gij u waarlijk Pool moet toonen
 't Is tijd dat gij uw banden breekt!

Moed Polen, moed, het gansch Europe,
 Beschouwt u in verrukking aan;
 Moed, ja, gewis de star van hope
 Verschijnt voor u ter hemelbaan.
 O ziet, zij lacht u glimmend tegen
 Steeds hoog en hooger opgestegen,
 O! was dit waarheid zulk een lot!
 Want, moest gij in den strijd bezwijken,
 Uw vlag, aan flarden, nederstrijken,
 Nog wreeder beukte u Ruslands knot.[?]

O! dat het vuur dat u beziele
 Nooit doove in uw vereelde borst:
 Dat nooit Polak gedwee neêrkniele
 Voor Ruslands wreede en booze vorst,
 De naam alleen doet 't menschedom walgen
 Van hem, d'oprichter van de galgen,
 Waar Polens adel geofferd wordt:
 – Van Mourawieff, die, zonder kommer,
 Beschut door 't bajonetten lommer,
 Het edelst bloed van Polen stort.

Maar 't lot dat Neêrlands beul¹ verbeidde,
 Is dien van Polen ook beschikt;
 Wat aardsche gunst hem heden vleide,
 Geen aardeling die weegt en wikt;
 't Onnoozel bloed zal wrake roepen,
 Vereenigd in ontelbre groepen;
 De knaging zal zijn ingewand
 Op duizend plaatsen wreed doorscheuren;
 Vergeefs zal hij het hart opbeuren
 Gekluisterd in gewetensband.

1 De hertog van Alva.

Vocht Nederland niet tachtig jaren,
 Eer het zijn vrijheid wederwon,
 En wat al rampen en gevaren
 Doorstond het niet, eer ooit de zon
 Van vrede en heil op Neêrland gloorde,
 En juichend door het luchtruim boorde
 Met meer dan ooit verjongden glans?
 Ziet Polen, ziet, daar is uw voorbeeld,
 Aanschouwt uw zaak en ziet en oordeelt....
 De vrijheidszon stijgt reeds ten trans.

En even als de Nederlanders,
 Strijdt gij met onverzwakten moed,
 In schaduw der ontplooiden standers
 Vereenigd in een heldenstoet!
 Wat lange reeks van Martelaren,
 Door 's Czars bevelen de aarde ontvaren,
 Knielt biddend neêr voor Godes troon?
 't Zijn Polens kindren, Polens helden:
 'O Heer, wil Polens vrijdom melden.
 Hun trouw voor 't Vaderland ten loon.'

Staa, keizer, staa uw haatlijk poogen,
 De Pool vervloekt uw heerschappij,
 Niet steunende dan op de logen,
 Op boosheid, valsheid, tijranij.
 Of waant gij, dat uw schoone woorden
 Een enkel poolsche hart bekoorden,
 Na zoo veel doorgestane leed?
 Neen, keizer, neen, maar schenk hun vrijheid,
 Dan looft het volk u steeds met blijheid:
 O keizer, blijf niet hard en wreed!

Bij den vroegen dood van den Heer Soetens, Een troostzang voor zijne kinderen.

'k Wil thans mijn lier tot rouwzang snaren;
Ik voel mijn boezem hard geplet;
Wat hoor ik? o! wat droeve maren
Bazuïnt de Faam op 't rouwtrompet!
O neen, ik houd geen tranen binnen,
De man dien wij allen mogten minnen
Is dood! wat klinkt dit woord toch wreed;
Maar, ach! de Hemel heeft gesproken,
Zijn levensbloeme toegeloken,
Trots grievend wee en snerpend leed.

Zie rond...zie daar die droeve kindren
Staroogend op des vaders spond;
Geen troost kan hunne smart vermindren,
Niets stelt die bloedige zielewond!
Zie hen, daar in een plechtge stilte,
Gekniel'd voor vaders marmerkilte.
De borsten droog en mat geschreid,
En smeekend vurig den Algoede
Dat Hij zijn strenge rechterroede
Niet plettrend op hun vader smijt.

Neen, kindren, neen!.... uw goede vader
 Geniet in hooger sfeer zijn loon;
 Uw' moeder kwam hem juichend nader
 En voerde hem voor Godes troon;
 Ja, zij – de brave en goede engel,
 Te vroeg ontrukkt van heuren stengel,
 Omhelsde haren lieveling zacht,
 Versmolt hem in haar vuurge kussen
 En sprak en stamerde ondertusschen:
 ‘Gy hebt uw zending trouw volbracht.’

O! denkt wat vreugd zij heeft genoten
 Bij 't openen der Hemelpoort,
 Hoe zij aan 't harte hield gesloten,
 In 't zaligste genot versmoord,
 Den lieveling die, in levenstijde,
 Haar een getrouwe liefde wijdde,
 Zijn lot versmeltend in haar lot;
 En, die zij nu, na 's levens stormen,
 Aanschouwen mogt in geestesvormen
 In 't eeuwigdurend huis van God!

Neen, treurt niet meer al zijt gij weezen,
 Maar wendt uw' blikken stout tot Hem,
 Die, op zijn wolkenroon gerezen,
 Verstoot – verdrukt geen weezenstem.
 Als Job, den goeden grijzen vrome,
 Al zijne schatten was ontnomen
 En neêrgestort in 't wreedste lot,
 Toen stak hij, zonder zucht of karmen,
 Tot zijnen Heer de dankende armen,
 En sprak: ‘Gezegend, o mijn God!’

En spreekt ook zoo, al grieft u 't harte,
't Is immers toch de wil van God.
Wat baat u eindelooze smarte?
Brengt dit verzachting aan uw lot?
– Neen!... wilt die zware ramp vergeten,
Het hart niet nutloos stuk gereten –
Het grievend wee allengs gedempt;
En denkt dat bij het wreed verscheijen,
Uws vaders plaats ter Hemelreijen,
Reeds langen tijde was bestemd.

Mei 1863.

De verwoesting der Abdij van Baudeloo.¹

Ginds waar ge niets ontwaart dan half vergruisde puinen,
 Waarop de reiziger met sombre blikken staart,
 Pronkte eens een prachtig sticht, met hooge en trotsche kruinen,
 't Verblijf eens Vorsten waard.

Drie eeuwen zijn den kolk der tijden ingezonken,
 Toen zich daar op die plaats het Baudeloo verhief;
 Door Keizer Baudewijn zoo mildelijk beschonken,
 Daar, in die streek zoo lief.

Voorwaar, 't was grootsch en indrukwekkend om beschouwen,
 Men had het heerlijkst zicht van op zijn torentin; –
 Een onafmeetbre streek van bosschen en landouwen,
 Vol poëzij en min.

Nog was het heerlijk sticht met breeden wal omgeven,
 't Gevogelt' zong verheugd en schaatrend in de laan;
 En in die lieve streek hield vrolijkheid en leven
 Onafgebroken aan.

1 De verwoesting der Abdij van Baudeloo is een feit hetwelk ten tijde van het Spaansche schrikbewind is voorgevallen. Ten jare 1197, door Boudewijn, graaf van Vlaanderen, later keizer van Constantinopolen, gesticht, werd zij, op 15 Augustus 1578, door de zoo genoemde oproerlingen of Geuzen tot den gronde toe vernield en geslecht. Ten huidigen dage kan men op het grondgebied der gemeente Sinaj, ter plaatse het OUD KLOOSTER genaamd, de sporen dier abdij nog aantreffen.

Voor verdere inlichtingen verzend ik den lezer naar: *les Mémoires sur la Ville de Gand*, tome II, en Van den Bogaerde's *Beschrijving van het Land van Waas*.

Waarom toch moest die vreugd, dit heil niet langer duren?
 Waarom toch, Baudeloo, trof u zoo wreed een lot?
 En moest gij zoo veel leed en rampen al bezuren?
 – Het was de wil van God.

O ja, het was Zijn wil! Voor eeuwig viel gij neder;
 Hij sprak... uw macht, uw roem verzwond! Helaas, 't was zoo;
 En nimmer pronktet gij in voor'gen luister weder,
 Verlaten Baudeloo!

De zestiende eeuw, – die eeuw van lijden,
 Had nauw haar halven loop geënd;
 Als eene reeks van bittere tijden
 Verscheen, wellicht door elk gekend.
 De valsche leering der Kalvijnen
 Woû die van Kristus ondermijnen;
 Verpesten gansch het Nederland;
 Hoe krachtig ook de Roomschgetrouwen
 Zich aan het *ware* bleven houên,
 Het *valsche* hield en bleef gestand.

Oranje stond aan 't hoofd der Geuzen –
 Oranje, Nassau's dappre Heer; –
 En sloeg de Kastiljaansche reuzen
 Met zijn, wel klein, doch moedig heir
 Ja, met een handvol braven, dappren,
 Deed hij de Staatsche driekleur wappren,
 Beziel met echt Bataafschen moed;
 Hij wilde Philips troonzuil slechten,
 Voor Vaderland en vrijheid vechten:
 Had Neêrland niet genoeg geboet?

Nu steeg er uit de kloosterwanden
 Een kreet van haat en wraakzucht op;
 Ja, allen wilden 't lijf verpanden,
 Verwoedheid steeg ten hoogsten top.
 En Alva kwam met moordschavotten,
 Hij deed de reinste levens knotten;
 De vaderlanders vielen neêr;
 Maar, uit het bloed dat hij deed stroomen,
 Is heul noch ruste voortgekomen,
 Want grooter werd 's 'misnoegden' heir.

Wel viel een Egmont nêer ten gronde,
 Het hoofd onschuldig afgeknot,
 Doch, zijne schimme waarde in 't ronde.
 En bad om wraak aan volk en God; –
 Wel moesten duizend fiere telgen
 Van onverbasterde eedle Belgen,
 De prooi der spaansche tijgers zijn:
 Dit al deed slechts den haat vergrooten,
 En 't bloed onschuldijk vergoten
 Werkte als een krachtge medecijn.

Wel moesten Haarlems vesten vallen
 En 't volk met honderden vermoord;
 Wel had 't kanon met dondrend knallen
 Er duizenden in 't bloed gesmoord;
 Van al dat moorden, beulen, slachten,
 Was niet het minste heul te wachten,
 Steeds feller woedde de oproervlam:
 Zelfs op de pijnbank, steeg met blijheid
 Uit 's lijdens borst het woord van 'Vrijheid!'
 Schoon zelden één er aan ontkwam!

O Spanjaards, uwe heerschappije
 Wordt door den Belg met recht gevloekt;
 Drie eeuwen staat uw tijrannije
 In 's lands geschiedenis geboekt.
 Gij vielt met vreeslijk tieren, schreeuwen,
 In Nederland als woeste leeuwen,
 Het zwaard, de lont en 't strop in hand.
 Gij moordt en brandt en heele dijken
 Van wreed verminkte broederlijken
 Bedekken 't droevig Nederland!

Recht schriklijk is het om bedenken!
 't Verstand staat stom, – vliegt twijflend heen. –
 Hoe dat een volk zich zat kan drenken
 In bloed en tranen en geweën.
 O Spanjaard, waarom die tooneelen,
 Die stapels en die bloedtafreelen?
 Verdiende Neêrland zulk een lot?...
 Gewis, gij kost niet harder slagen,
 Het Nederland niet sterker plagen,
 Het was uw wil, algoede God.

.....

Daar klinkt op eens, in Sinaij's weiden,
 Een kreet van wanhoop en van wraak
 Het Geuzenheir zal niet verbeiden,
 Slechts hunkerend naar wederwraak.
 O stift, uw uur is ook geslagen;
 De dag des onheils is aan 't dagen,
 Uw' ondergang is hun besluit.
 Ginds naderen de woelge scharen,
 Als huilend' voortgezweepte baren,
 Een uur nog en.... uw rust is uit!

Het nadert met afgrijslijk tieren,
 't In woede ontvlamde Geuzenheir,
 En valt als eene horde gieren
 Op Baudloo's vaste sterkte neêr;
 De poorten wijken, bersten, kraken
 En springen uit hunne ijzren haken;
 De Geus vliegt schuimend 't Baudloo op;
 Hij overschrijdt den marmren drempel
 Van Godes toegewijden tempel:
 De woede steent hem hart en kop!

De broeders al in eene schare,
 Gaan moedig in hun bidden voort.
 De Geus rukt vloekend ten altare,
 Op heiligschenden tuk en moord.
 Doch zie, een man, met grijze hairen,
 Komt moedig voor de moordnaarscharen,
 Hij strekt de hand tot spreken uit:
 't Is de abt. 'Neen' gilt men 'geen genade!
 Geen valsche woorden hier te spade,
 Het Baudloo is der Geuzen buit!'

Zoo klonk het vonnis. Met verwoedheid
 Viel ieder op zijn offer neêr.
 Er hielp geen klacht, geen wee, geen goedheid,
 Geen bede al klonk ze nog zoo teêr.
 Het bloed stroomt als met heele beken,
 Besprengelt Baudloo's schoone streken,
 Niet éenen Broeder die 't ontkwam²
 Een duistre wolk stijgt uit de daken,
 Men hoort het stift verschriklijk kraken
 En Baudloo staat in laaije vlam!

- 2 Zoo, ten minste zegt de volksoverlevering, alhoewel zulks in strijd is met de geschiedenis: want, volgens Van den Bogaerde, in zijne *Beschrijving van het Land van Waas*, begaven de monikken na de verwoesting hunner abdij zich naar Gent, en bouwden aldaar een nieuw klooster, welker gebouwen heden door het koninglijk Atheneum betrokken worden. Niettegenstaande dit, zoude het heel waarschijnlijk kunnen zijn dat er, gedurende de plundering en verwoesting, één of meer monikken omgekomen zijn. 't Is dan om die reden dat ik die gebeurtenis verhaale zoo als ze in den monde des volks is, al mocht ze dan ook maar enkel op eene soort van legende aanspraak maken.

O Baudeloo! waar zijn die tijden
 Dat gij uw torens hoog verhieft?
 – Vernieling kost gij niet ontijdnen,
 Uw naam, uw grootsch verleden stierf.
 De heilzon moest voor u meer gloren;
 Slechts brokkelig puin, – ziedaar de sporen,
 Het al wat nog van u getuigt!
 O gij, weleer zoo mild beschonken,
 Licht nu voor eeuwig neêrgezonden, –
 Licht onmeêdoogend neêrgefnuikt!

Nog laatst was ik, in somber treuren,
 O Baudeloo, op uwen grond,
 Waar gij uw kruinen moest opbeuren
 En als een vorstlijk lusthuis stondt.
 Verzwonden is uw roem, uw luister,
 Begraven ligt gij in het duister;
 Het noodlot sloeg u wreedlijk neêr;
 Graaf Baudwijn deed u heerlijk pralen,
 De Geus deed u ter neder halen,
 En nooit verhief uw kruin zich weêr!

Neen, nooit! ontsteeg mijn dichter harte,
 En treurger werd mijn jong gemoed;
 Ik dacht aan Neêrlands vroeger smarte –
 Aan 't wreed vergoten heldenbloed.
 'k Zag 't in verbeelding, strijden, kampen;
 'k Zag al zijn lijden, al zijn rampen,
 Wat sloeg mijn boezem droef en zwaar; ...
 'Rechtvaardig, Heer, zijn toch uw werken;'
 Liet ik, bij Baudloo's puin, bemerken
 En ijlings vluchtte ik weg van daar!

Het Land van Waas.

O parel uit het schoone Belgenland!
Volzaalge streek, door God, zoo mild, met gunst beschoren,
Hoe blijft uw looverkroon, zoo schoon als diamant,
Met schitterenden luister gloren?
Uw vruchtbre bodem draagt geen merk van bloedge sporen, –
Van woest, verpletterenden krijg,
Voor wiens onzachtbren schok de landman nederzigt'
En bukken moet. – Gij zijt een lusthof, recht genoemd,
O Waassche land, Europa door beroemd.

Hoe statig rijst daar niet, met volgeladen airen,
Het wemelende tarweveld,
Waaruit den landman 't loon zijns arbeids zal vergaren,
Daar 't welverdienden oogst voorspelt?
Na rusteloos gezwoeg verleent de Heer hem zegen;
Zijn oogst staat schoon; wat is hij fier;
Hoe lacht de blijde dag der maaijing hem reeds tegen,
En dan, wanneer hij droog is in de schuur gelegen,
Wat dankend vreugdgetier?

O! wie beseft
 Het heerlijk, ongelijkbaar zoet,
 Dat 's landmans boezem treft,
 Wanneer, na onvermoeide zwoegen,
 Hij, in den heeten zonnegloed,
 De logge wagen
 Die zijnen laatsten schoof mag dragen
 Vol vreugd in zijne schure doet.

't Is nog in Waaslands lieve streek
 Dat menig kronkelende beek
 Haar zilvren vloedje langs de velden henenleidt;
 't Is daar, dat 't zoete roosje,
 Gekleurd met haar natuurlijk bloosje,
 Een zoete geur in 't ronde spreidt;
 't Is daar, dat boekweit, haver, koren,
 Opschietend uit beploegde voren,
 Met zilvren airen prachtig gloren,
 Tot loon des landmans norsche vlijt;
 't Is daar, dat zich verheft, in onbezwalkten luister,
 Een schoone stad,¹ optredend uit het duister,
 De leliebloem gelijk die fier haar knopje ontglijdt!

O reizer, treed dien trotschen tempel binnen;²
 Aanschouw die prachtige tafreelen;
 Is niet het hart en zinnen
 Ontroerd, bij 't zien dier kunstjuweelen,
 Uitblinkend door vernuft, door fieren glans en pracht.
 Door Guffens, Swerts,³ zoo lief, op 's tempels muur gebracht?

- 1 St. Nicolaas, hoofdstad van het Land van Waas.
- 2 De nieuwe kerk te St. Nicolaas.
- 3 Antwerpsche frescoschilders.

Niet min verrukkend is 't gezicht
 Wen 't oog gericht
 Naer de oeverzooenen
 Der Durme, men de lommerrijke boomen
 Hunn' trotsche kruinen in het golvend nat ziet spieglen;
 De bootjes op den stroom ziet wieglen,
 Die murmlend henenvliedt;
 Het malsche vee ziet dartlen in de weiden;
 Het windje hoort verzuchten in het riet,
 Terwijl der vogels klinkend vreugdelied
 Een melodij doet in het oord verspreiden;
 En in het naderend verschiet
 De rook uitwalleemde torenschouwen,
 Getuigend, tot den roem der Durmestad,
 Hoe 't werk, manhaftig aengevat,
 Een stroom van heil in 't ronde spat,
 En Lokren, fier op zulk een schat,
 De vlag van Nijverheid met trotschheid mag ontvouwen!

II

O Land van Waas, zoo duurbaar aan mijn boezem!
 U zing ik lof, o roem van Belgenland!
 O rijke streek vol levensbloezem,
 Waar Kunst en Nijverheid, gestrengeld in een band,
 Het zegel heeft gehecht aan 't heilrijk werkbestand.
 Verrukt mag ik in U mijn bakermat begroeten,
 Het lieve dorpje waar ik 't levenslicht genoot
 En tintelend van vreugde, op moeders schoot,
 Haar d'eerste kinderkusjens bood –
 Volzalig dorpje, ik mag u groeten!

De Dichter mogt bij u de vriendschap blijde ontmoeten;
 Hij hoorde een juichend welkomlied,
 Wanneer, het looden juk zijn schoudren afgenomen,¹
 Hij 't vaderlijke dak verrukt mogt binnenkomen;
 En zulk een huldbewijs vergeet de Dichter niet!

1860.

Vraag en Antwoord.

Jonge zanger, nu dat gij
 In de zaalge dichterkringen,
 In het grootsch verheven koor,
 Kunt verrukt uw stemme mengen;
 En ge uw harpe voelt omringen
 Door 't onzichtbaar schimmental
 Die, gedaald uit hooger kringen,
 U het roerend lied toebrengen,
 Als een milde lenteregen:
 Zeg, verlangt gij rijker zegen?

– Rijker zegen wensch ik niet,
 Nu ik in het kunstgebied,
 In de zaalge dichterkooren
 Ook een toontje mag doen hooren.

1 Bij mijne wederkomst van den krijgsveld.

De Maagd van Vlaanderen.

Op, vlaamsche broeders, op!
Gordt u ten heilgen strijde;
Dat ieder hart en ziel
Zijn Moedertaal toewijde.

Is niet onz' taal te lang verdrukt
En onrechtveerdiglijk verlaagd?
Ja Vlaamsche Zonen, ziet: zij bukt
Het hoofd, uw langgevierde Maagd!
Zij treurt.... zij kwijnt.... Haar blonde lokken
Vliên niet meer om in zwierge vlokken.

Neen; langer niet geweend – getreurd;
Hef droeve, hef het blonde hoofd,
De lokken weder opgebeurd
En 't hartelijden uitgedoofd;
Want Vlaanderen bezit nog zonen
Die zulks zich willen waardig toonen.

De basterd roeme op vreemden praal,
Op vreemde spraak en vreemde kroon;
Wij minnen onze Dietsche taal
Ons eigen aard, ons eigen schoon!
En niets, hoe ook met glans bepereld,
Is ons meer duurbaar op de wereld.

Ja, zegevieren moet onz' zaak,
Als wij met moed vereenigd zijn;
En zij ons lief onz' Moederspraak,
De Vlaamsche Maagd ons minnekijn,
Dan toonen wij ons echte telgen
Der oude Vaderlandsche Belgen.

Op, Vlaamsche broeders, op!
Gordt u ten heilgen strijde;
Dat ieder hart en ziel
Zijn Moedertaal toewijde.

**Den Heere B.N.D.M. en Mejuffer S.B.,
ter gelegenheid huns huwelijks.**

Wat wil ik, jonge harpenaar,
Zoo frisch aangrijpende de gouden snaar,
Als woû mijn geest in 't breed verbeeldingsrijk
Weêr mijmrend ommezwerfen?
Verbeelding – lust van 's Dichters zieleleven.
Schoon geene dichterkroon op mijnen schedel prijkt',
Toch zing ik – 't vogeltje gelijk,
Dat soms nog 's wandlaars oor aan 't kunstloos lied kan kleven.
Toch ren ik in ontombre toomen
De baan in van het roemrijk kunstgebied,
En hef een needrig huldlied –
Een lied waarin 't gevoel rechtschape uit moet stroomen,
Gelijkend aan die zaal'ge droomen
Waarin des jonglings geest vaak henenvliedt.

Wie schetst het zoet genot naar eigen recht en waarde,
 't Geen 's jonglings hart geniet wanneere hij zich op aarde

Een toekomst vol van zegen droomt –

Een toekomst, mild door heil en gunsten overstromd?

En is dit niet wanneer een vrouwlijke Engel

Geluk en leed en smart getrouwig met ons deelt?

Die onze rampen door haer liefdelonken heelt?

Ons waar geluk met vuurge kussen streelt?

Die heel haar leven met het ons vermengel"?

Dit heil, Nicasius, dit heil smaekt gij op heden,

Nu gij in zoete vreugd die baan zijt ingetreden –

Die zoo volzaalge baan – zoo lang door u vermeden,

Tot dat gij eens op uwe kniën neêr –

Gezonken vurig smeektet tot den Heer:

‘O Heer, volmaak 't geluk mijns levens,

Gij gaaft mij eer en rijkdom tevens,

Maar toch

Bij dit ontbreekt mij nog,

Schoon ik in goud en weelde baadde,

Een lieve gade.’

Die bede werd door God verhoord

En Sofia, een Engel, zacht en teeder,

Viel aan uw kloppend harte neder

En sprak er 't zielsbetoovrend woord.

Des tempels deure werd ontsloten

En ‘t jawoord’ haren mond ontvloten, –

Waarin de reinste liefde gloort,

Viel neder in uw hart. – Gebeden klommen

En 't huwlijksheil was aangeglommen.

II

Heil, Nicasius! die Sophie,
 De uitverkoorne, thands als bruid
 Door den Heer u toegewezen,
 Tegen 't jagend harte sluit.

Neen, geen ijdel praalgenuchte
 Deed uw hart van wellust slaan.
 Opgeruimd en rein van geeste
 Stapt gij in de huwlijksbaan;

Zucht naar goud was niet uw streven;
 Liefde alleen beheerschte uw hart, –
 Liefde, reinste gift des Scheppers
 Die des werelds rampen tart!

Schoone dag, voor u gerezen,
 Blinkt in vollen luister voort;
 Dat geen bitse leed u kwelle
 U in uwe dagen stoort.

Mocht gij met uw deugdzame engel
 – 't Evenbeeld der reine deugd –
 Uwe levensdagen slijten
 Ongestoord, in rust en vreugd.

Zege, zege Lees, conform de parallele strofe 3 op pagina 72: *Zegen, zegen.*, zijge neder
 Uit des Heeren woon gedaald,
 Over U, o zaalgen manne,
 Zóo door 't aardisch geluk omstraald.

III

Heil, Sophia! die op heden –
Eeuwig heugelijke stond –
In de heilge tempelwanden
Zwoert het eeuwig trouwverbond.

Tusschen U en Hem gesloten;
Vast verbond en eeuwge trouw,
't Welk geen stervling kan verbreken,
Wat de nijd ook listen bouw'!

Zegen, zegen, zijge neder
Uit des Heeren hand gedaald,
Over U, o zaalge vrouwe,
Zóo door 't aardisch geluk omstraald.

Maatschappelijk Feestlied.**Muziek van Polidoor Lecocq.****Refrein.**

Daar is nu wêer de dag verschenen
Door ons, met blij gejuich, begroet.
Die dag, helaas! zoo ras verdwenen –
Zoo kort voor ons verheugd gemoed.

Kan schooner heil het hart bespringen
Dan als wij broeders al te saâm
Ons jeugdig hart een lied ontwringen,
Zoo los en vrij, als zonder blaam?
Ziet 't glas ten boorde vol geschonken
Met 't edelst nat zoo hoog vereerd,
Door ons, als 't zoetste zoet, gedronken
Tot ons het hoofd is omgekeerd.

Geen twist, of nijd, of bitse wrake
Word in ons vriendenkring geduld;
Slechts hij, die, *vreugd en deugd* er make
Wordt hartelijk er in gehuld.
Zoo is de Vlaming: recht van harte,
Hij zingt, wanneer 't zijn beurt ook is
Maar vindt hij ergens wee of smarte,
Hij reikt ook hulp en lafenis.

Mocht ooit de forsche kreet weërschallen:
'Te wapen! op, voor Vlaandrens Leeuw!'
Dan zag men ons met duizendtallen,
Bij 't daverend 'Hoezee' geschreeuw.
O ja, des Vlamings vreeslijk wapen,
Is vaardig waar de noodkreet klinkt...
Maar vreugde weet hij ook te rapen,
Als hij zijn lekker pintje drinkt.

Komt, makkers, wilt dan vrolijk zingen
En reikt elkaâr de broederhand
Als echte vlaamsche jongelingen,
Wier hart van broedermin ontbrandt.
Een krachtig 'leve', in vlaamsche woorden,
Ontstijge onz' Vaderlandersche borst
En galme, in juichende akkoorden,
Voor Vaderland en Taal en Vorst!,

Kermislied.

Komt, vrienden, weest lustig en hijgend naar spel,
 Gij moogt u vandaag eens vermaken.
 De dag is zoo schoon en de zon blinkt zoo hel:
 Komt meisjes en lustige snaken!
 Zijt vrolijk van hart en weest blij van gemoed,
 Ziet 't vaantjen het waait op den toren.
 't Is kermis! 't Is kermis! de vreugd is zoo zoet:
 Dien dag moet der vreugde behooren!

En wandelt eens statig het dorp op en neêr,
 Uw liefje aan den arrem gekluisterd;
 Ja, ieder is koning en ieder is heer
 Als 't meisjes aandachtig maar luistert.
 Geniet dan het harte niet 't zuiverst vermaak,
 Kan wel er iets heilzamer gloren?
 't Is kermis! 't Is kermis! zij komt er niet vaak;
 Dien dag moet der vreugde behooren.

In vreugd, maar hetzij steeds in eer en in deugd,
 Moet elkeen de kermisse slijten;
 Hoe dikwijls dient zij tot verderf van de jeugd?
 Hoe dikwijls tot bittre verwijten?
 Zijt vrolijk van hart, maar weest rein van gemoed,
 Dan zal u de kermis niet stooren.
 't Is kermis! 't Is kermis! de vreugd is zoo zoet:
 Dien dag moet der vreugde behooren!

Het geld.

Het geld is toch een aardig ding,
 Geacht van elken sterveling,
 – Het wordt er van aanbeden!
 Voorwaar, een mooi voortreffelijk lot,
 Men maakt van 't Geld 'nen halven God,
 Den dag van heden!

Een domkop speelt met Geld Mijnheer
 Een edelman en soms nog meer;
 Zie hem met fiere schreden,
 Het hoofd met hoogmoed opgericht,
 Het kijkglas op het aangezicht,
 Den dag van heden!

O Geld! gij mooi en aardig ding!
 Bemind door elken sterveling,
 En door niemand vermeden;
 Al hebt gij soms een dwaze gril,
 Geen mensch die U verachten wil,
 Den dag van heden!

Maar geeft het Geld dan altijd vreugd
 En zaligheid en hartsgeneugt,
 Dit vraag ik u met reden?
 – Het Geld, – ja zijt er zeker van,
 Maakt menig ongelukkig man
 Den dag van heden!

De meisjes, voor het grootste deel,
 Die trouwen niet dan 't Geld, en veel
 Wordt er soms door geleden;
 En hoe is 't met zoo'n paar gesteld,
 Dat niet getrouwd is dan voor 't Geld,
 Den dag van heden?

Allerzielendag.

Der zonnen Heer verhoort mijn bede:
 Hoe zwarter nacht, hoe veilger zang.
 P.V.D.Prudens van Duyse.

De doffe doodsklok bromt: wat klaagt en klinkt ze treurig!
 Wat is dit aaklig doodsch! Wat is dit droef en naar!
 Wat mag, o sterveling, dien rouwgen toon bedieden?
 Treedt, toe: ziedaar een drom van oude en jonge lieden,
 Zich treurig scharen rond een zwarte rouwdoodbaar!

De kaarsen branden weemoedvol: het nare waslicht
 Verspreidt een bleeken glans in 't zwarte kerkgebouw.
 Een ieder knielt en bidt; de priester zingt de psalmen
 En doet het tempelkoor van treurgezang weêrgalmen:
 Heel 't kristendom vertreurt vol droefheid en vol rouw.

Het mensdrom treurt, en elk treedt in het diep verleden;
 Elk waant in 't wassenlicht een duurbre schim te zien, –
 Een duurbren vader ons sinds langen tijd ontvlogen;
 Een teedre moeder lang het aarderijk onttoogen, –
 Die smeecken dat wij hun verzachting zouden biên.

Een zoon: o ja des vaders roem, zijn heul, zijn vreugde,
 Zijn troost, zijn toeverlaat, 't beeld zijner lieve vrouw,
 Op wien hij heel zijn hoop, een schoone toekomst vestte,
 En die hij, laas! na lang en pijnlijk wee, op 't leste
 Door 't graf verzwolgen zag, trots wee en bittren rouw.

Een dochter: hebt gij ooit de pas ontloken roozen
 Zie bloeijen, vol geneugt, in geurgen lentetijd?
 Herdenkt gij dit? Hewel, die roozen waren beelden,
 Die uwe dochter in heure eerste liefde streelden,
 En nu zijt gij én bloem én dochter kwijt!

De bloem, o neen, zy bloeit en groeit in nieuwe lente;
 Ze is slechts verdord, maar bloeit in 't voorjaar schittrend weêr,
 Heur slaap, het is geen eeuwge slaap; een nieuwe leven
 Komt haar de versche lente en zachten dauwdrop geven:
 Maar d'akelige dood herkent geen lente meer!

O Kristne zielen al, die op des aardrijks ronde,
 Door 's Heeren gunstgenot, nog dezen dag beleeft;
 Vergeet de ziele niet, die, in des Vaagvuurs pijnen,
 In 't ijselijkste wee, zoo treuriglijk moet kwijnen
 En zoo naar hulp en uitkomst en vertroosting streeft.

Gedenkt in uw gebeên de zielen uwer ouders;
 Uws broeders, zusters, al wat u hier duurbaar is,
 Was het niet schrikkelijk hun klaaggeluid te hooren?
 Zou niet hun droeve stem het hardste hart doorbooren
 Zoo hijgende naar rust en vrede en lafenis?

II.

. 't Is volbracht
 Wat zondaars heilgt en regtvaardigt in Gods oogen.
 N. BEETS.

Ziet gij dien drom niet van zalige schimmen?
 Ziet gij die schare van engeltjes daar?
 Ziet gij ze wieg'len en ziet gij ze klimmen
 Recht naar omhoog, naar de hemelenschaar?

Hoort gij ze juichen en hoort gij ze zingen?
 Vreugdegezangen vervullen de lucht;
 Hoort gij ze danken in juichende kringen?
 Hoort gij ze ruisschen in dwarlende vlucht?

Alle die Engeltjes, alle die geesten,
 Zien voor het eerste de hemelsche gloor,
 Mogen verrukkend in 't hemelkoor feesten:
 Tijden van lijden en strijden zijn door!

Bittere tijden en bittere stonden,
 Knarsend gehuil en ondraaglijke smart,
 Alles verdwenen en alles verzwonden!
 Tijden des rampspoeds voor eeuwig getart!

Rein moet gij wezen als 't water der bronne,
 Engeltjes nu uit de vlammen verlost;
 Schooner en glansrijker als eene zonne,
 Kaatst nu uw aanschijn in hemelschen most.

Geestig en vluchtig in 't draaijende weemlen,
 Heft ge een gezang voor den Oppertroon aan;
 Fladdert en wiegelt ge in 't ruime der heemlen:
 Smart is verdwenen met weenen en traan!

III.

De Heer verstoot geen ware bede –
 Geen bede stroomend uit het hart!

Hoe moet die ziel niet dankbaar zijn,
 Die, door der menschen beden,
 Verlost is uit haar smart en pijn?
 Hoe moet die ziel niet dankbaar zijn,
 Nu fladdrend in het Eden?

Gelukkig, hij, die door gebed
 Uit 's vaagvuurs wreede pijnen,
 Een zieltjen heeft verlost, gered,
 Van smart en pijnen heeft ntzet:
 De Hemel is de zijnen!

O ja, zoo is 't bestemd bij God,
 Hij hoort de beê der menschen
 Die smeeken dat der zielen lot,
 Een uitkomst vinde bij hun God:
 De Hemel hoort hun wenschen!

Zoo wil, op Allerzielendag,
 Het Vagevuur gedenken,
 En tref op aarde u menig slag,
 Gedenk dan Allerzielendag,
 Geen wanhoop zal u krenken.

Een Engel blijft u steeds op zij',
 Blijft trouwig op u waken,
 Opdat, bij 't jongste scheiden, gij,
 Met uwen Engel aan de zij',
 De Hemelpoort moogt naken!

E I N D E.